

Universitätsbibliothek Wuppertal

Ivstiniani Avgvsti Historia

Procopius <Caesariensis>

Lugduni, 1594

Oratio quinta

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-147](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-147)

polis: *a* In Thraſo, Sudanelanæ, Mandepa, Tharſan-
dala, Denizus, Toparum, Dalafarba, Bre, Cucasbiri,
Cufculis. In Thracia, Boſpara, Beſyparum, Capitu-
ria, Beripara, Iſgipera, Ozarba, Boriuarus, Tamon-
bari, Scelenas, Caraſyra, Pinzum, Tuleus, Arxen,
Caſtrozarba, Zoſiterpum, Bertifum, Dengium, Ca-
ciſus, Curfazura, *b* Potamu, Caſtellan, Eiſdicæa, *b* Caſtellum
Mercatatus *c* capitalium, Taurorum, Bolaodypara, *fluminis.*
Scitaces, Bepara, Plyſenum, & alia, quæ numero *c* Cephalo-
comprehendi nequeunt. *rum.*

* ORATIO QUINTA.

* Liber V.

QVÆ in tota Europa Iuſtinianus rex con-
ſtruxit, quoad fieri potuit, in priori oratione
explicata ſunt. nunc ad ea nobis progrediendum
eſt, quæ adhuc ex Aſia reſtant. Vrbes, & mu-
nitiones, ac cætera ædificia, quæcunque per
orientis regionem erexit à Medicis promonto-
riis uſque ad urbem Palmyram, apud Phœni-
ces Libani accolæ ſtram, me iam prius expo-
ſuiſſe arbitror. nunc quidnam egerit *d* aliam A-
ſiam & Lybiam, aut extruendis propugnaculis,
aut complanandis itineribus, quæ permeatu e-
rant difficilia, & periculorum aſſatim plena, &
partim propter procumbentes montes præcipitia,
partim accedentes viatores ſtrangulantia flumi-
ne vicino; aut urbium defectibus curâdis, dicturus
aggredior, hinc ſumpto exordio. Ante Epheſum lo-
cus quidam eſt, non argilloſus aut frugum ferax, ſed
totus durus & aſper. Hic indigenæ olim Ioanni
Apoſtolo templum erexerunt: Ioanni inquam A-
poſtolo, qui Theologi cognomentum accepit, quo-
niam de deo ſcribendo [ſeipſum ſuperat, &] melius
altiùſque narrauit, quam vel natura hominis ferat.
Hoc templû, exile planè & anguſtû, & diuturnitate
temporis collapſum, ad ſolum uſque Iuſtinianus

d reliquæ.

rex diruit, & in tantā amplitudinem atque elegan-
 tiam instaurauit, vt (si paucis dicam) iam profusus
 æmulum sit ac similitū illi templo, quod in Regia
 vrbe, omnibus Apostolis dedicauit, quæ admodum
 ante declaratum est. Hæc in Epheso acta sunt. In
 Tenedo insula salutare quidam, tum Regiæ vrbi,
 tū iis, qui apud mare diuersantur, effecit, quod mox
 declarabo, tantundem præfatus. Mare Helleponticum
 angusto imprimis meatu fertur. Ambæ continen-
 tes, inter se quam propinquissime coeuntes, a
 traiectus principium constituunt iuxta Sestum &
 Abydum. Postquam naues huc pertenerint, quot
 quot iam recta Constantinopolim proficiuntur, b
 hac decurrunt. At hinc reduci nō possunt, nisi e
 Notus afflauerit, quo fit, vt in frumentariam d nauim
 ex Alexandrina vrbe huc deuectam, si secundus
 ventus incidit, breui in Byzantinum portum de-
 feratur, atque exonerata statim reuertatur: e
 Iccirco ante hibernas horas, omnes bis aut ter navigatio-
 nem peragūt, & si velint, aliis mercibus onerata hic
 nauim reducant. f Nam si contrarius in Hellespont
 to ventus naues comprehenderit, tum accidit &
 naues, & frumentum deperire ac computrescere.
 Quod animaduertens Iustinianus rex, in Tenedo
 insula, quæ traiectui proxima est, domum frumen-
 tariam extruxit, omnium quæ illic exonerantur, a-
 bundè capacem; vbi, si quando publici frumenti ad-
 uectores contrariis ventis impediuntur, onus repo-
 nunt, & boreæ cum zephyro, & si quis alius ex op-
 posito illis flauerit, valedicentes, in alterā navigatio-
 nem se preparant. Nam in patriam reuersi, cum o-
 portunum deinde esse contingit, vt ad Byzantium
 nauigent, aliis nauibus ex Tenedo frumentum per-
 ferunt ij, quibus hæc g sunt. Est apud Bithynos He-
 lene vrbs, Constantini regis matri cognominis.
 nam ex hac Helenam oriundam aiunt, vico olim

igno-

a freti.

b hic portus
 petunt.
 c aufer.
 d classem.

e uti scilicet
 ante tē-
 pus hiber-
 num omnes
 alteram
 tertiamque
 navigationē
 conficiant.
 f at verò si.

g imposta
 sunt.

ignobili, cui Constantinus nutritionis officium exoluens, hunc locum nomine & dignitate vr̄bis decorauit; nihil tamen regium, nihil magnificū in ea extruxit, sed in apparatū prioris fortunæ permanentem, solum vr̄bis nomenclatura, & Helenæ alumnæ cognomento honestauit. Rex autē noster, tanquam ingratiū dīnem sui in regno prædecessoris ^{a excusans.} offuscaturus, primum animaduertens vr̄bem ipsam ex aquarum penuria laborare, mirabilē aq̄e ductum rudi principio effinxit, qui aquam administrat, oculis nō conspicuā, sed tamen istic hominibus sufficientem, ne dū ad bibendum, sed ad lauandum etiam, & quæcūque alia, in quibus homines ad satietatem vsque propter aquarum copiā deliciātur, & voluptatem capiunt. Præterea publicū balneum quod prius non erat, instituit; & alterum illi possitū, propter raritatem aquarum & incuriam collapsū reparauit. Quin & templa, & regias, & porticus, & hospitia ^{b magistratibus.} principum hic edificauit. Decurrit prope hanc vr̄bem flumen, quod a figura & dispositione Draconē vocant incolæ. Circumfluit enim in vtrāque partem se flectēs, & ex aduerso contrarias sibi vertigines agens, obliquo impetu, hac in dextram, illac in sinistram fertur, vt scilicet istæ transeuntibus necesse sit, supra quam vicies flumē traicere, & multos deperire contigerit. ^{c flumine præter morem & subitō exundante. ad hæc aqua suis vtrinq; obstita, & arundinum, quæ d' intumescentes silis & arundinibus.} Ad hæc aquarum abundantia, & calamorum, qui hic enascuntur, magna vbertas; fluuiū retardant & illigant, quō segnius & difficilius ex istis regionibus in mare exoneret. Igitur non multo nec longo antetēpore propter immensos imbres stagnas fluuius, & ^d in gyrum cōtortus in magnum terræ spaciū se effudit, & irremediabilia mala operatus, maximis diuexationibus inquilinos attriuit, quos miseratus Iustinianus rex, isthæc effecit. Nā ^e collicularis expurgatis, & euulsis excisisq; calamis, liberū

in mare excursum fluuio parauit; & montibus, qui per illa loca assurgebant, deiectis, viam qua plaustrum veheretur, instruxit; & duobus pontibus admodum latis flumini, curauit, vt deinceps citra periculum omnes istac transeāt. Qualia autem bona apud Nicæam Bithyniæ egerit, dignum planè est, vt dicamus. Primo renouatis vniuersis aquarum canalibus passim corruptis, urbè aquis exsaturauit; deinde templa & monasteria ædificauit, hæc quidè feminis, illa verò viris. Regias domos quadam ex parte iam collapsas accurate reparauit. Præterea balneum in diuersorio *a* Beredariu, olim dirutum. In hanc urbem, qua solem occidentem conspicit, quam propinquissimè torrens vehementer irruere tentat. hîc construxerant pontem, qui defæuientè torrentis impetum neuiquam ferens, vndarū violentiæ cessit, & ruptus vnà cum torrente defluxit. Rex Iustinianus hic alterum pontem fundauit, in tantam altitudinem ac latitudinem excurrentem, vt & prior pòs huius neque millesima pars esse videatur, & *b* torrens nimio æstu inundās, in tuto seruet hac euntes. Ingens fluuius, quem nunc Sangarin vocāt, fluxu adeo impetuoso decurrit, vt in medio fundum non habeat, & latitudine mare æquiparet. hunc ex quo homines esse cœperunt, nemo ausus est ponte attingere, sed nauium multitudine colligata, & sportarum more inter se concinnata, conati sunt pedites transmeare, quemadmodū aliquando Medorum exercitus ob metū Xerxis. Cæterum id citra perniciem iporum non contigit. Nam sæpenuerò fluuius vniuersas rates vnà cum vinculis conuellens, meatum illac transeuntib. interclusit. Supra fluuium autem Iustinianus rex conatus est pontem erigere, nunc solum inchoato opere, ad quod perficiendum multa secū reputauit, & quod (bene scio) non multo post absoluet. Ex-

a Beredariu, qui vocantur, in olim corruptis.

b torrens nimio æstu inundante.

peritur

peritur enim deum esse, qui ei in omnibus operibus peragendis auxiliatur & succurrit. Quare in hoc usque tempus nihil excogitavit, quod imperfectum permanisset, quamquam ab initio plurima conari visus est. Apud Bithynos via quædã est, hinc eivem ad Phrygas deducens, ubi ingens multitudo tum hominum, tum animantium a hibernis horis disperire solet. Est enim supra modum terraceus locus, qui non solum ex vehementibus imbribus, caelo eruptis, aut magna niue superfusa, & tandem dissoluta, sed etiam ex parvis aquarum guttis, si forte irrigetur, in profundum lutum subsidit, & vias cœnosas efficiens, illac iter agentes suffocat. Hoc periculo rex magnanimitate sua, & regina Theodora, viatores eripuerunt.

^b Nam via, cuius dimidium robustus vir per diem transit, vastissimis faxis intacta, effecerunt; ut solidum iter percurrant illac transeuntes. Isthæc a Iustiniano rege hic peracta sunt. Aquas suapte natura calidas apud Bithynos fontes effundunt in loco, quem incolæ Pythia vocant. has in solatium [& refrigerium] habent cum multi alij, tum imprimis Byzantini. Hic magnificentiam rege dignam Iustinianus ostendit, structis regis domibus, quæ prius non fuerunt, edificatis in publico lauacris calidarum aquarum illic scaturientium; & deductis per canales in hunc locum fontibus potabilium aquarum, ut unicuique scaterent, priorem terræ squalorem atque siccitatem abstulit & deterfit. Quin & Archangelii templum, & infirmantium refocillatorium multo maiora ac splendidiora effecit. Apud Galatas fluvius est, quem indigetes Tiberim dicunt, qui sæpe repentino incremento vehementer exundans multos illic iter agentium absorbit. Quare renunciata rex consternatus, huiusmodi de cætero malum prohibuit. Etenim firmo opere per fluvium transitum apparavit. ad orientem, pontes figura & specie, muro

a hiberno tempore.

b Nã quam-
tun via di-
midio die
expeditus
conficere po-
tess. ea va-
stissimã.

c pontes stru-
xit, alio quo-
dam muro
instar publi-
cæ, ad orientem
partem pontis
qualem per-
ti rerum ista-
rum publicã
vocant.

in aggere collocato, quem harum rerum periti aggerem seu scopulum vocat. Templum quoque hic fundavit occidentē versus iis, qui hac præter eunt, hibernis horis salutare futurum. Heliopoleos mœnia fluuius, qui ad occidentē urbem alluit, turbaue rat ac diruerat, quæ & hic quoque rex interclusit, ante mœnia iacto munimento latitudine pedū non minus quingētorum. In Cappadocia hæc peregit. Hic Cæsarea vrbs est maxima & populosa ex antiquo cincta quidē muro, sed qui propter inertem mensurā, facili expugnari, nulla ratione custodiri, & ab insidiatibus citō penetrari possit. Is enim, qui urbem condidit, altos colles, qui hinc assurgunt, intra muri ambitum comprehendere curauit, & securitatis nomine, ne scilicet aduersus urbem hostib. propugnaculum essent, opus infirmum extruxit.

a nimiam
magnitudi-
nem.

b nec studiū
adhibuit, vt
excubitarum
loca pro mu-
rorum ambi-
tus ratione
ad litru per-
tingerent:
nec eius loci
homines mu-
rum tante
magnitudi-
nis sartum
tictū serua-
re poterant.
ideoque seu
nullis vide-
rentur cin-
cti mœni-
bus, perpe-
tuo in metu
versabatur.

Nam multos campos, hortos, scopulos, & pascua muro includit. Neque custodias secundū rationē muri, vt loca magis periculosa contingerēt, obseruauit. Verūm huius tantæ rei curā habere non poterāt homines illius seculi. Porro qui muris carere videbatur, hi continē trepidabant. At Iustinianus rex deiectis muri partibus non necessariis, securo propugnaculo urbē cingens, in expugnabile munimentum extruxit, & sic Cæsarienses asseruit in securitatem. Est apud Cappadocas arx Muciflus nomine, in plano sita, quam emarcidam rex Iustinianus diruit, & ad occidentē arcis murum valde magnum erexit in loco accliu & admodum arduo, vt etiam si quis conetur, accedere nequeat. Vbi iam sacra templa multa, peregrinorum receptacula, & publica balnea instituit, insuper quæcunque felicem [& augustam] urbem declarant. ex quo iam in Metropoleos dignitatem euecta est. Apud Cappadocas igitur huiuscemodi opera facta sunt. Ex Antiochena vrbe, quæ nunc Theopolis appellatur, in Ciliciam

in Ciliciam eunti femita occurrit ex antiquo stric-
ta, propter prætenfos in angustum montes, quæ
etiam ex imbribus longo tempore illic stagnantib.
fermè obruta, periculosum transitum præbebat
viatoribus. Quod Iustinianus rex prouida mente
reoluens, statim huic malo remedium inuenit.

^b Nam magnum exigens censum, montes illos in
longum valde spacium assurgentes excidit omnes,
ac superatis iis, quæ videbantur impossibilia, locū
qui prius nō citra admirationem præceps erat, ad-
eo humilem reddidit & supinū, vt plaustris & cur-
ribus pateat [luculenter] nimiram ostendens ni-
hil esse, quod homo prouidentia mentis & contem-
ptu pecuniarum penetrare non possit. Isthuc igitur
hic factum est. Apud Cilicas vrbs est ^c Mopsus

uestia, antiqui illius vatis (vt aiunt) opus. hanc præ-
terfluit Pyramus amnis, solo ponte permeabilis:
longo autem tempore intercedente, magna pars in-
plius pontis ^d defecit, & propter eorum, qui præe-
rant negligentiam, iam casui & ruinæ proxima vi-
debat. Rex noster iis, quæ diruta erant, diligēter
reparatis omnibus, pontem transeuntes tutos ser-
uauit & amenam urbem ostendit, quippe quā flu-
uius citra periculum exornaret. Ultra hanc Adana
vrbs est, ad cuius orientalem plagam fluuius fertur
Sarus, ab Armeniæ montibus descendens, nauium
capax, pedestribus viris neutiquam patens ac sper-
uius. Hic ex antiquo constructus pōs erat eximius
planè & admiratione dignus. Hunc, cum iam im-
menso tempore, veluti crebris aquarum incursib.
certasset, in plurimis locis euastari cōrigit, ad eō vt
breui in fluuiū casurus videretur. Sed Iustinianus
rex per alterū alueum effossum, opportunè fluuiū
deserri coëgit, & citra aquarum impedimentum,
structuram exorsus, quæ collapsa erant, nulla quasi
cura reparauit, ac deinde fluuiū ad priorem viam,

quam Alueum vocant, reduxit. Cydnus fluuius Tarsum urbem mediam interluit, qui quanquam aliàs nihil ingratum fecisse videtur, semel tamè incurabile damnum attulit ex huiusmodi causa. Tempus erat circa *a* vernas Solis versiones, quando vehemens Notus subito exortus, resoluit omnes niues, quib. per hiemè delapsis in uersus fermè Taurus mōs integebatur. Riui itaque aquarū vndique ex illis scopulis confluebant, & lacus omnes effundebant torrentes, vt iam tã vertices quàm radices Taurinorum montium aquis scaterent. His aquis Cydnus propinquus inundauit, quoniã in illū exonerabãt, & simul crebri imbres decidebãt. Omnia igitur Tarsensium suburbana loca, quæ meridiem respiciunt, aquis obruēs, penitus deuastauit, & exæstiuans urbem ingreditur, & deiectis *b* breuibus aliquot pontibus, omnia fora occupauit, vias *c* trãslapsus est, & edita loca supernatans in immaensum excreuit. Noctem atq; diem totã vrbs in periculo degebat. eiusmodi fluuius censim de cœscens, in solitum rursus locum recubuit. Quod postquã rex Iustinianus audiisset, talia excogitauit. Primò aliū alueum flumini ante urbem aptauit, per quem sese diuidat, & cursum aliundè patiat, vt dimidiatus Tarsum ingrediatur. Deinde pontes multò ampliores construxit, atque præstantiores, quàm vt ab inundanti Cydno dimoueri possent. Hac ratione effecit, vt absque metu & periculo vrbs perpetuò habitetur. Quæ igitur apud Cilicas Iustinianus rex egerit, hoc modo habent. In Hierosolymis tēplum dei genitrici locauit, quod nullū planè aliud æquiparare potest, Nouam ecclesiã incolæ vocant, quod quale sit, ipse declarabo, tantum præfatus, quod hæc scilicet vrbs fermè tota collibus abundet, collibus inquam nõ glebaceis, sed asperis, duris, ac præcipitibus, per quos biuia ac semitæ ad graduum

a vernum
aquinocliū,
quando ve-
hemens au-
stus

b exiguis
e inundauit,
pergulas a-
driam super
natans,

graduum similitudinem ex arduo in decliue pro-
 tenduntur. Cætera igitur vrbis ædificia vniuersa
 in vno loco constructa sunt, in colle videlicet, aut
 in plano, secundum terræ aperturā. Solū templum
 hac ratione non exurgit. Mandauit enim Iustinia-
 nus rex illud fieri in radice collium, præter cætera
 quoque de clarans, quantam fore oporteret templi
 latitudinem & longitudinem. Non sufficiebat itaq;
 collis; regis mandato & operis inchoandi necessi-
 tati. Nempe ad meridiem & solem orientē, vbi sa-
 cerdotes sacra obire conuenit, quarta pars templi
 defectura videbatur. Quapropter ij, quib. opus cō-
 missum erat, isthæc excogitauerunt. Super funda-
 menta in extremas partes subiectæ terræ deiecta,
 structuram erexerunt in altitudinem scopuli altiur-
 gentem, deinde in summo vertice murorū testu-
 dinib. collocatis, ædificium applicant alijs terræ pa-
 uimento. Hac ratione templum, hinc in solida pe-
 tra firmatur, inde in sublime erectum est, dū regis
 potentia colli aliam molem artificio imposuit. Hu-
 ius autem structuræ saxa hæc quidem * * * illa
 verò magnitudine, qualia nouimus. Etenim huius
 operis artifices, cum indole loci certantes, & molē
 altitudine scopulum æquantē ex aduerso statuen-
 tes; omnibus, quibus vti consueti erant, destituti,
 in admiranda & prorsus ignota studia & molimina
 se conuerterunt. Nam vasta & ingentia saxa, ex
 montibus, qui in longum ante urbem affurgūt, de-
 secta & scire expolita, hoc modo huc deuexerunt.
 Saxi magnitudine æquales affinxerunt currus, &
 singulis curribus singula imposita saxa, electissimi
 boues quadraginta, a rege substituti protraxerunt.
 Sed cum per vias, quæ in urbem ducūt, currus per-
 ferri nequirent, exæctos plerosque mōtes, perducē-
 dis curribus aptarunt, & sic templum oblongū ex-
 truxerunt, quemadmodum rex voluit, cui quoque

latitudinem adhibuerunt secundum mensuram rationem: templo autem tectum imponere minime poterant. Proinde nemora, & loca siluosa perambulantes, sicubi audiuissent locum sublimibus arboribus constitum; inuenerunt siluam quandam cedris

a altitudinē tantum non infinitam tendētibz. Ex his iam abundantem, cedris scilicet *a* in tantam altitudinē subnatis, quanta finiri possibile est. Ex his iam tectum templo indiderunt, secundum mensuram rationem subiecta altitudine. Hæc igitur potestate humana & arte rex Iustinianus effecit. Creuit autem religionis spes, quæ & regi honorem rependit, & hoc studium adiuuit ac promouit. Templo vndiq;

b quarū & forma templi elegātia responderet, & ea magnitudo foret, quæ molem impositam sibi sustineret. opus erat columnis, *b* quarum tamen species & magnitudines sumi non oportuit ab externa elegantia, sed ut iam molem ipsis impositam sustinerent. Regio autem in medio terræ sita longe à mari aberat, vndique præruptis quibusdā montibz, vallata, quemadmodum dictum est. Abdubitabant ergo opifices, quæ scilicet aliunde possent columnæ inferri, quod cum rex propter operis difficultatem moleste ferret, deus in proximis montibus lapidis naturam indicauit, huic operi satis congruam, qui planè lapis, aut prius existens hic delituit, aut nunc primum conditus est. Vtrique probabilis ratio adest, quæ causam in deum referat. Nos humana potestate omnia metientes, multa arbitramur impossibilia. Deo nihil omnium neque anceps, neque impossibile. Hiæc igitur ingentium columnarum, & ignis flammam quandam colore imitantium, magna copia vndique suffulciunt templum: partim supernè, partim infernè, ad porticum quoque rotatum ferme templum obeuntes præterquam ad latus auroræ obuersum. Imprimis tamen excellentes duæ columnæ stant ante fores templi, nullis fortasse columnis totius orbis secundæ. Deinde altera quædam porticus excurret, a ferula (ut opinor)

opinor) nomen habens, quod scilicet in latum non protendatur. Post hanc atriū similibus columnis in quadrangulo exurgens. Atrij fores adeo magnificæ sunt & decentes, vt iis, qui extra vagantur & deambulans, palam significant, quale spectaculum sint adituri. Vestibula inde admirationis plena. Nēpe veluti fornix quidā, duabus columnis euectus, immensam atq; inexplicabilem altitudinem procul accedenti ostentans, & duo hemicycla aduersas inter se facies habentia. In via, qua ad templū itur stant ^a hospitia vtrinlibet duo, vno hospites peregrini excipiuntur, altero requiescunt ac refocillantur pauperes ægroti. Hoc templum dei genitrici consecratum, Iustinianus rex magnarum pecuniarū ^b accessione honorauit. Quæ igitur Hierosolymis a Iustiniano rege acta sunt, sic habet. Est in Palaestina vrbs Neapolis nomine, prope quam mons altus exurgit, quē Garizin vocant. Hunc olim Samaritani tenuerunt, in cuius verticem, tanquam oraturi conscendebant, nullo etiam tempore neglecto, nō quod templū illic ædificassent, sed quod summitatem ipsam venerantes præ omnib. admirarentur. Quando enim Iesus dei filius in corpore apparens, cum hominibus inibi habitantibus conuersaretur, loquereturq; cum muliere quadam illius regionis, interroganti de monte respōdit, olim futurum, vt in hoc monte, nō Samaritani adoraturi essent, sed hic veri adoratores ipsum essent adoraturi, Christianos significans. Postero enim tempore factum est, vt prædictio sit effectum sortita. Neque enim fieri potest, vt qui deus est, fallat aut mentiat. factum est autem hoc modo. Tempore Zenonis regis, Samaritani subito tumultuantes irruerunt in Neapolim, & multos ex Christianis Pētecosten solemnitatem in ecclesia agentibus, trucidarunt; & episcopum Terebinthium nomine, sacræ mensæ

a Xenones.

b reditus

astantem, obeūtēmq; sacra, gladius percussum vulnerant, defectis manuum digitis, atque ita mysteriis iniuriam intulerunt, quemadmodū Samaritanis quidem facere collibuit, nobis vero silēcio præterire. Mox sacerdos hic Byzantiū profectus, & regis conspectui sese insinuans, iis quæ cōmissa erant, enarratis, vulnera sua ostendit, atq; prædictionis Christi mentione habita, vltorem ac vindicem in omnib; ipsum regem fore pecebat. Zenon rex consternatus, eos qui nefanda patrarunt, digna pœna affecit. Nihil enim moratus, Garizin montē, pulsīs Samaritanis, mox Christianis restituit, & in vertice structam ecclesiam, deique genitrici dedicatam, ea solum rationē muro vallauit, vt reuera cinxisse videatur, collocato inibi militum præsidio. Quam rē ægre ferentes vehementer excanduerunt, sed tamen ob metum regis, iram silentio deuorabant. Postero tempore cū Anastasius imperaret, tale quiddam contigit. Quidam ex Samaritanis a muliere persuasi, verticem & præcipitium montis conscēdunt præter opinionem, & templum ingressi, illic constitutos custodes trucidant, elatāque vehementer voce, eos qui in vrbe adhuc erant Samaritanos aduocant, hi milites formidantes, iis qui tantum nefas ausi sunt, nequaquam opitulari voluerunt. Non multo pōst, is qui regionem illam gubernabat, vir disertus, Procopius nomine, ex Edessa vrbe, ram diri sceleris auctores comprehensos occidit. Nulla tamen ratio aut providentia munitionis tunc a rege facta est, sed nunc Iustinianus rex Samaritanis vt plurimum Christianis effectis, vetustum in monte Garizin templi propugnaculum obcinctum reliquit, quemadmodum diximus, sed externo quodam altero muro circundans, prorsus inexpugnabile constituit, & quinque hic templa, a Samaritanis olim exusta, reparauit. Isthæc igitur

hic peracta sunt. In regione, quæ olim Arabia, nunc Palæstina tertia vocatur, locus quidam desertus in longum protenditur, non fructuum, non aquarum, nec ullius boni ferax, montem habens præcipitem, & vehementer asperum, suspensum procumbentemq; in mare, quod rubrum dicunt, Sina nomine. Cæterum non oportet hæc me loca, & quæ finitima sunt, sermone complecti, quâdoquidem omnia, quæ rubro mari adiacent, & quæ vicina sunt Arabico ponto, Æthiopibus, Auxomitibus, & conterminorum Sarracenorum generibus, in iis orationibus ^{alibis, quos.} ^{b bellis.} quas de bello conscripsi diligenter enarraui. Vbi & hoc quoque à me relatam est, quoniam modo Iustinianus rex Palmetum Romanorum imperio addiderit. Quocirca isthæc iam memorare desino, ne insolentiæ vitium opinionemque incurram. Montem Sina monachi colunt, quorum vita sedula quædam meditatio mortis est, solitudine sibi gratissima liberius perfruuntur, hisce monachis, postquam nihil habuit Iustinianus rex, quod optarent, (nempe humana omnia contemnentes, nihil possidere, non curare corpora, nulla re oblectari studebant) templum extruxit, extructumq; dei genitrici consecrauit, ut hic iam liceat ipsis preces effundere, obire sacra, & vitam degere. templi istud non in montis ambitu ædificauit, sed inferne ad radicem. Nâ in vertice homo pernoctare non potest, propter assiduos strepitus, & fragores, aliæque terribilissimæ quædam diuiniora, quæ nocturnis horis illic exaudiuntur, humanam mentem & sensum percellentia. Hic quondam Mosen aiunt acceptam à deo legem, ad montis vestibulum protulisse. Firmissimum præsidium rex hic constituit, & militum custodiam famigeratissimam, ut hinc tanquam sterili & deserta, ut dictum est, regione, non possent barbari, Sarraceni, irrupere in Palæstinæ loca. Hæc

igitur hic peracta sunt. Quæcunque autem in monasteriis, quæ vel hic, vel ad aliam orientis regionem sita sunt, effecerit, mox à me veluti in summa perscribentur. Renouauit templum sancti Thalelæ; sancti Gregorij, sancti Panteleemonis in eremo Iordanis, construxit hospitale in Hiericho, & templum dei generici in eodem loco fundauit. Iberorum templum in Hierosolymis, & Lazorû in Hierosolymorum eremo, sanctæ Mariæ in monte oliuarum, fontis sancti Elisei Hierosolymorum; item Siletheon, abbatis Romani in Bethlehem, similiter & Ioannis abbatis in Bethlehem muros instaurauit. Puteos & aquarum receptacula hoc modo edificauit. Ad templum sancti Samuelis, puteum & murum; ad templum abbatis Zachariæ, puteum; ad Sofannæ puteum; item puteum ad Aphelij, ad sancti Ioannis in Iordane, ad sancti Sergij in monte, quem Cissaronem vocant. Item murum Tiberiadis, & pauperum hospitium in Bosra fundauit. In Porphyreone Phœnicæ sacram ædem generici dei collocauit, & monasterium sancti Phocæ in monte. In Ptolemaidæ ædem diuo Sergio sacram. In Damasco, diuo Leontio. ^a In Apamia pauperum hospitium sancti Romani reparauit, & murum beati Maronis. ^b In Theopoli templum Daphnes instaurauit. In Laodicea, sancti Ioannis, in Mesopotamia monasterium sancti Ioannis restituit. Monasterium Telphrachæ, Zibyni, Theodoti, Ioanis Sarmathæ, Cyrini, Begadæi. Monasterium ad Apadnas in Isauria; yrbis Curici balneum, & hospitale renouauit. Pauperum receptaculum sancti Cononis, & aquæ ductum eius in Cypro: ædem consecratam diuis Cosinæ & Damiano, in Pamphylia, hospitale sancti Michaelis in loco rerum venalium, cognomento Epenij, apud urbem Pamphylie Pergen.

^a *Supra*
Apamiam.

^b *Supra*
Theopolim.